

Verder lagen daar omstreeks denzelfden tijd het zwavelhuis, de zwavelraffinaderij, de loodbranderij en hagelgieterij¹⁾ van den regent Johan Verstolk, op diens buiten Stolkoort,

„Met zyn liefflyk boompluimaedje

„Met zyn breede timmeraedje,

zooals zyn buurman Smits het zag in 1750.

Meer stadwaarts werd het toen blijkbaar wel wat minder idyllisch, want de dichter laat dan de Rotte voortvloeien:

Door den rook der verweryen

Wier gedruis ter wederzyen

't Zacht geruisch der golfjes stoort.

't Gretig oog kan hier aenschouwen

Hoe men 't perkament bereid,

Daer de scheepswerf met beleid

Trekschuit, kraek en praem zien bouwen.

Toch was in de 18e eeuw de combinatie buitenverblijfbedrijf niet zóó overheerschend, noch aan de Rotte noch aan de Schie, dat de algemeene aanblik daardoor geschaad werd.

Aan de eerste domineerden nog de lusthoven in Crooswijk – de Boot, het Paradijs, Rubroek, Rust van Onrust – al vond men ook daar industrieën als de looierij van Isaac Hubert. En aan de Schie waren het de speelhuizen en de rustige zomervoningen van notabelen zooals de impostmeester Johan Robijn, de loodwitmaker Burgemeester Le Leu de Wilhem, de kassiers Gregorius, Rudolf²⁾ en Adriaan Mees, de oud-regent B. Verbrugge³⁾, de weduwe van Burgemeester Pieter Baelde, die het karakter van ingetogen deftigheid bewaard deden blijven; ondanks de nijverheids-inrichtingen, welke echter meereendeels achter de huizen verscholen lagen. Dit waren aan de oostzijde, behalve de loodwitmakerij op Veldzigt, voornamelijk azijnplaatsen, aan de westzijde een tweetal molens en, sedert 1727, de houtwerf van David van Stolk.

Duur was dit zomergenoegen aan de Schie naar onze opvattingen niet. De weduwe Baelde betaalde in 1767 voor haar tuin met tuinhuis *f* 11000.—. Rudolf Mees schatte in 1796

1) Verg. D. Smits, de Rottestroom blz. 123 vlg. en Prot. Buiten o.a. Nos. 259 en 262.

2) Mr. R. Mees, Gedenkschrift R. Mees & Zoonen blz. 26.

3) Mr. Koch, Rotterd. Jaarboekje 1929, blz. 93.